

Önkéntes rakodók

A szállító vállalatok nagy erőpróbája, az őszi-téli csúcsforgalom nem idén hívta először segítségül a KISZ-fiatalok erejét, lelkesedését. Így van már 1963 óta, méreteiben mégis nagyon különbözik az akkori indulás a mostani kiteljesedő mozgalmától. Ősz elején a KISZ Szeged városi bizottsága zászlóbotra hívta össze az érdekelteket s a kollégiumok, közép- és főiskolai KISZ-szervezetek képviselőit, hogy megbeszéljék, miképp segíthetnek az önkéntes ifjúsági rakodóbrigádok a szállítási gondok enyhítésében. Azóta a KISZ-isták tettek, munkaórákra váltották ígéretüket, október elseje óta két és fél ezer tonna árut raktak ki a szegedi vasutak és az autóközlekedési vállalat munkahelyein. A téma tehát aktuális, érthető, hogy szívesen beszélnek róla a fiatalok.

— Mivel a többiek képviselőben vagyok itt, hadd beszéljek mindjárt a brigádunkról — mutatkozik be Novák Józsa, főiskolai hallgató. — Jó néhányan vagyunk rakodó diákok, 14 olyan stabil tagja van a brigádnak, akire bármikor lehet számítani. Jó tízezer mázsára saccoljuk, amit eddig „kirámoztunk”.

— Pardon — szól közbe tréfásan Benedek Tibor, az Autóközlekedési Vezérigazgatóság főelőadója, kezében a nyitott notesszel — mindjárt „súlyosbítom” ezt az adatot: pontosan 10 ezer 400 mázsa. Vagy ez a negyven már meg se kótyan ott, ahol 600-as egyéni teljesítmények vannak?

— Laki Sándor a brigád rekordere: 680-nal — dicekszi fölőbb a dicséretet Novák Józsa. — Torzsa Jancsi, Oláh Feri munkája is nyom már vagy 550 mázsát.

Nem kellett kétszer mondani

— Meg a tied is éppen annyit — egészíti ki gyorsan az elővaslást a másik Józsa, Szalay, aki szintén főiskolás.

— No, szóval lényegtelen is a személyi teljesítés — hárit mosolyogva Novák — a brigád a fontos, az érdem az egész kollektívát illeti. Például, mikor Vársárhelyre kértek 25 embert, csak szólni kellett a csapatnak meg a többieknek is, hogy meglegyen a létszám. És jöttek, nem kellett kétszer mondani.

— És mi nagyon örülünk ennek a lelkesedésnek — szól közbe Benedek Tibor.

— Mikor létrehoztuk a KISZ-rakodóbrigádokat, nagy várakozással kísértük a fiatalok munkáját, és — dicséretükre — ők megelégtettek a várakozásnak — mondja Náfrádi György, a MAV-igazgatóság csoportvezetője. — Az hogy a tanárképzősök Vársárhelyre is átrándultak már dolgozni, új szint jelent a mozgalomban, a KISZ-istákat ezután akár vidékre is elviszi az AKÖV, ha ott vár rájuk a kocsisor.

Szemben a sóderrel

— Számunkra, az egész népgazdaság számára nagyon fontos a fiatalok segítségével — hajol előre Pataki Sándor, a 10-es AKÖV osztályvezetője — ezért is kötöttünk szerződést a KISZ-szel, s ez a szerződés máris igen hasznosnak mutatkozik. Persze, mi tudatában vagyunk annak is, hogy füzeltlapozó, tollforgató embereknek nagy mértékű az, amikor szembekerülnek a 200 mázsányi sóderrel. Így hát nem is várjuk el tőlük azt a munkát, mint a saját rakodóinktól, s a jövőben az állomány növelésével és gépesséssel próbálunk megoldást találni a munkaerő-hiányra. A jövő tervet azonban még nem oldják meg a jelen feladatait, egyelőre még igen nagy szükségünk van a KISZ-isták aktivitására.

— Nálunk már a portás bácsi is tudja, hogy a pályaudvaron szoktunk „kimaradni” éjszakánként — magyarázza Novák Józsa. — Valóságos összekötő lett a brigád és Benedek elvtárs között, már a telefonszámát is tudja. Mikor megyek befelé, néha már messziről intget: üzentek az AKÖV-től. Hát így értesítenek miniket általában.

Az Erdészeti Technikumból jött Dormány Jancsi kuncog valamit, a többi er-

decszfiú is. Csákira pillantgat. Aztán elmeséli a sztorit:

Aki álmában telefonált

— Egyszer éjnek éjszakáján az egész szoba arra riadt föl, hogy valaki telefonál. Hát Csáki Laci volt, nagy hangon kiabálta álmában: Halló AKÖV, halló AKÖV!

— Ebből is látszik, hogy dolgozni akartatok — nevetnek a főiskolás „szak-társak” — és vártatok az értesítést.

— Sajnos, az értesítés elég nehéz ügy. E tekintetben még sokat kell javítanunk. Sokszor azonban nem is lehet előre látni pontosan az időpontot, vagy lehet ugyan, de közben felborul a papírforma...

— És a szállítmány valamilyen okból messze másutt ácsorog a síneken — kap bele a gondolatba Pataki Sándor is. — Bizony ilyenkor nem látott akadályok is előadódhatnak. Mindenestre, nagy könnyedség, ha egy intézettel már olyan szoros, szinte jó baráti kapcsolatunk van, mint a tanárképzős kollégistákkal.

— Még jó, hogy arra is van példa, amikor minden „klappol” — veszi vissza a szót Benedek Tibor. — Mint nemrégiben, amikor időre futott be a vonat, s percenként jött el a 17 fiú is. Jó lenne, ha mindig így sikerülne.

Jó fizikum és komolyság

— Fölvetődött olyan probléma is, hogy általában a durva munkák rakodása jut a fiataloknak. Miért nem rakodhatnak könnyebb árut? — kérdezték. — Egyszerűen azért, mert azok rendszerint más jellegű küldemények, s rakodásukhoz némi szakértelem is szükséges. A kő, a sóder kirakásához csak kettő kell: jó fizikum és komolyság, hiszen, ha nem vigyáznak magukra, egymásra, könnyen baleset történhet. Ezért számítunk mi elsősorban a megmondottak, 16 éven felüli fiúkra, fiatalemberekre.

— Játszodozás, elővigyázatlanúság, és kész a baleset — csatlakozik a véleményhez Náfrádi György. — Annál örvendetesebb, hogy mindeddig még semmiféle sérülés nem fordult elő a munkák során.

— Kopogjuk le gyorsan — szól, illetve koppant közbe Benedek Tibor, előírás szerint háromszor egymás után.

Csak a lapátnyélről volt

— Ami seb keletkezett rajtunk — szólal meg, derűlátás közepette, Novák Józsa — az csak a lapátnyélről volt.

— Ne is legyen másmilyen — komolyodik el Pataki Sándor. — Sajnos, akadtak már nálunk is olyan „okosok”, akik majdnem elrontották a dolgot. Szovjet brikett érkezett, amit tudvalegőleg kocsz-

porból préselnek. Azt már kevesen tudják, hogy ez a por olyan anyag, ami igazgatja a bőrt, sőt kiütést is előidézhet, ezért a mi munkásaink is csak védőruhában végzik a kirakását. Valamelyik okos azt mondta nálunk, no, majd ezt is kirakják a diákok. Nagyon dühbe gurultam, s persze megakadályoztuk, hogy ez megtörténjen, aminthogy máskor is vigyáznunk majd, és elébe vágunk annak,

hogy „elszervezzék” a fiatalok munkáját.

— Mi már valósággal „összenőtünk” a sóderrel. Kilencven százalékban azt rakodunk. Aztán meg szeret, betonelemeket — mondják a főiskolások.

— És ugyancsak összemeglegedtünk, a közlekedési dolgozókkal — tér más témára Novák. — A gépkocsivezető, aki Vársárhelyre vitt bennünket, munka közben oda is jött hozzánk, vizsgálta a tenyerüket fújókáló gyerekeket. Mások négyen vállaltak egy vagonot, mi ketten álltunk be az egyikbe, egy macskós barátommal. No, ti onnan ki nem jöttök reggelig — tréfálkoztak munkaadóink. Mikor aztán a hajrás lapátolás után egyszer csak belátogatunk az irodába, azt mondják: Na, mi az? Máris pihenni jöttetek? Van még valami kirakni való vagonjuk? — kérdeztük vissza végtelen szerénységgel. Igaz, hogy másnap izomlázunk volt, de már csak azért az egy mondatért is megérté.

Régi vagonrakók

— Néhányan — veszi át a szót Dormány János — már régebben is voltunk „klasszikus” vagonrakók. A Tisza-pályaudvaron dolgoztunk. Ott rossz körülmények voltak akkor még.

— Bizony, tisztálkodni sem igen lehetett. Szerencsére augusztusban új helyiséget avatott az AKÖV, ha nagy szükség is volt rá! — hangya helyben Pataki Sándor.

— Szóval, olyan „itt a lapát, fogjátok meg” módon ment — folytatja az erdészfiú — minden előkészítés nélkül. De ahhoz jó volt, hogy kialakuljanak az összetartó kis csoportok. A jelenlegi brigádtagok mind kollégisták, ezzel együtt jár egy sereg köztársasági Szombaton, vasárnap azonban most is szívesen megfogják a csákányt meg a lapátot.

— Ami a kötöttségeket illeti, természetes, hogy az iskola a tanulását, mi nem is számítunk középiskolások éjszakai, sőt hétköznapi munkájára sem. Nyilván egy tanár sem tudná megérteni az anyagot bóbiskoló diákokkal — vélekedik Pataki Sándor. — Bizony nagyon jó lenne, ha a tanárképzősök mellé az éjszakai rakodásba a tudományegyetem fiataljai is bekapcsolódna.

Vártuk a hívást

— Október óta, mikor a KISZ kézbevette az irányítást, vártuk a hívást, de hiába — panaszkodik Csáki Laci. — Pedig szombatonként mindig együtt tartottam egy csoportot, riadókészültségben.

— Nézzék, nekünk van egy hivatásos rakodógárdánk, akikre, mint már mondtam, elsősorban számítunk — magyarázza Pataki Sándor. — Ha kevesebb szállítmány érkezik, ők is ki tudják rakni. Attól azonban nem kell félni, hogy munka nélkül maradnak: mostanában jön az előszállítási kampány, s akkor nagyon sok munkás kéz kell a pályaudvaron.

— Mi már jónéhányszor dolgoztunk egymás mellett ilyen hivatásos rakodókkal — kapcsolódik újra a beszélgetésbe Novák Józsa. —

Ez a beszélgetés a KISZ városi bizottságának és a Dél-Magyarország ifjúsági rovatának kezdeményezésére jött létre. Dr. Földi Gábor, a városi KISZ-bizottság titkára is részt vett benne. Ő foglalta össze legfrappanszabban a tanulságokat is. Mint mondták: városunk KISZ-fiataljai már eddig is dicséretesen helytálltak a vagonok kirakásában. Ez a lelkes munka, az ifjúságnak és a társadalmi aktivitása teljes összhangban van a népgazdaság alapvető érdekeivel, és ez ad különös jelentőséget a mozgalomnak. A KISZ-bizottság az a szándéka, hogy máskor is összehívja a rakodóbrigádok vezetőit, tagjait, s megbeszélje velük az aktuális feladatokat. A legürgősebb tennivaló most a tudományegyetem diákjainak s a szállító üzemek KISZ-fiataljainak bevonása, továbbá a pontosabb szervezés, gyorsabb értesítés megvalósítása.

Ők a profik, mi az amatőrök, persze egy kicsit úgy is néztek ránk. Nem mondtunk mi semmit, ők sem szóltak, s mégis valahogy versenyben éreztük magunkat. Olyan örült hajtás volt, egy cigarettára nem gyűjtöttünk, viszont át-át-sandítottunk a vagonjukba, hol tartanak a riválisok? Aztán, mikor így lett, mikor úgy. Ha ők győztek, ők mosolyogtak, ha mi, akkor mi érdeklődtünk meg, van-e még sok?

Megcsináltuk helyettük

— Volt, mikor a mások becsületéért kellett helytállni, nehogy a brigádbecsületjen ki — mondja Dormány János. — Nem egyformán dolgoztunk. Mi az a vagon sóder? — hencgett némelyik jelentkezéskor, aztán meg felénk elpárologtak: nem csinálom.

— Azért mi megcsináltuk helyettük — veti közbe Csáki Laci. — Nem mintha jobb fizikumúak lettünk volna. Sőt! De azt akartuk, hogy észrevegyék magukat. A társam azt mondta: adsz amennyit akarsz, én abba hagytam. Az illetőnek mégis fele pénzt adtam az osztáskor, s nem fogtam vissza belőle. Tiéd! Elszégyellte magát nagyon, s legközelebb úgy hajtott, hogy vagy háromnegyedét ő ráolta ki. Olyan kicsi, mint a facsart citrom, de csak helyrehozta a múltkorit. Mert nemcsak pénzszerzési lehetőség, az akaratot is erősíti ez a munka.

— De mennyire! — helyeselnék többen is, legerősebben a Jósák. — Egész másképp tudjuk megítélni egy-egy társunkat, akivel nemcsak a padok közt találkoztunk, hanem rakodtunk is vele. Aki nagyszájúskodott máskor, bizony kicsi lett a sok sódertől. Arról meg, aki sürke kis emberként járt-kelt, hogy észre is alig vette az ember, kiderült, milyen kiartó, nagyszerű fiú.

Összekovácsolódott a brigád

— Az a brigád, amelyikben én is vagyok, mint közlegény, nagyon jól összekovácsolódott — bizonyodik Csáki Laci. — Azt hiszem, nem túl erős, ha azt mondom, úgy ismertem meg igazán a társaim jellemét.

— Közös munkából közös tervek is születnek.

— Mint például osztálykirándulásra költjük a kerestünket — közli a brigád titkát Dormány Jancsi. — Hatan váltottunk egy közös betétkönyvet.

— Mi pedig a Balatonhoz készülünk campingezni. A táborozási keretet gyarapítjuk fokozatosan — mondja Szalay Józsa.

Lassan befejeződik a beszélgetés, de Novák Jósák még van mondanivalója a maga meg a többiek nevében is:

— Mi, negyedévesek már csak hat hónapig leszünk itt, de utánpótlás biztos lesz azután is. Addig pedig, ha érkeznek az új irányvonalak, mindig számíthatnak a segítségünkre. Ott leszünk, mikor szükség van ránk.

*

Símal Mihály

A cukrász és az ördög

Azt hiszem, mégiscsak tévednek, akik azt állítják, hogy nincs tisztátalan erő. Pedig kell lenni valaminek a dolgokban. Néha valami olyan dolgok elkövetésére készíti az embert, amit az illető egyáltalán nem akar megtenni. Utána csak nézi, nézi a keze művét és képes megesküdni rá, hogy ez nem lehet más, mint az ördög műve.

Itt van például egy norvég cukrász esete. Egyik nap hozzálátott, mint rendesen, hogy süteményt süssön. Elkészítette a tésztát, tepsi-be öntötte, és bevonta csokoládékrémrel, hogy szebb legyen, azután betette a sütőbe. Kivárta a kellő időt, kivette a tepsi a sütőből, és... nem hitt a szemének. Minden darab süteményen szabályos, gondosan kirajzolt horogkereszt ékeskedett! Sátáni ötlet, az már szentigaz.

De, hogy nézzen szegény cukrász ezek után a becsületes emberek szemébe? Micsoda szegény? Szidta az ördögöt, mint a bokrot, de érezte, hogy mégiscsak kellene valami magyarázatot is adnia. Hát kitalálta ezt:

— Mindenki, aki egy kicsit is ért a cukrászathoz, meg fogja érteni, hogy igazam van. A dolog egyszerű. Az ember kétféle tésztát használ: a szokásos sárga piskótatésztát és a csokoládéval kevertet. Ezeket azután egymásra önti. És itt aztán a legkülönbözőbb „ördögi alakzatok” keletkezhetnek. Mindenféle ábra, így horogkereszt is. Mind a 42 darab süteményen...

Körülbélül így magyarázta meg a cukrász ezt a „különös esetet” az „Arbeiderblad” című norvég lap hasábjain, amely — szintén különös módon — elfelejtette közölni a cukrász nevét.

A cukrász, mint látjuk, ártatlan, akár egy bárány. Bár az ő keze készítette a tésztát, ő rakta a sütőbe, és ő is árusította a süteményt — a horogkereszthez azonban semmi köze. Ha ez így van, hogy ne hinne az ember az ördög, a tisztátalan erő létezésében?!

Egy dolgot azonban nem vett számításba a cukrász. Az ilyen fajta „tisztátalan erőnek” erősen náci szellemű van.

M. Zubkov

Gégemetszés

Este hatkor telefonáltak a századkörletből a fiatal gyakorló orvosnak dr. Kovács Antalnak. A vezetőorvos nem volt benn, ő teljesített ügyeletes szolgálatot. Fogorvos lévén, nem tudott szabadulni a gondolatától: elegendő tud-e tenni a váratlan feiadatnak? Tanakodásra azonban nem volt idő.

Kovács orvvezető az ágyon fetrengett. Jajgatott, hörgött, mindkét kezével a torkát marcangolta. Az orvos igyekezett gyorsan megállapítani a diagnózist. A pulzus gyengén vert. A beteg fölé hajolt, kinyitotta pengé a szájába lehelt.

de a hörgés, nyöszörgés változatlan maradt. Sérülés? Zúzás? Gége vagy légcsőszűkület?...

Azonnal intézkedett, hogy szálalítsuk kórházba. A szíriénázva induló mentőautóban ott ült az orvos, a felcser és Darida honvéd, a beteg orvvezető jóbarátja. Darida sírt, hangtalanul, fájdalmasan. Aztán a beteg elcsendesedett, arca elkellett. Darida barátját feltéve, felkiáltott: — Ne halj meg! Ne halj meg!

Az orvos nem tétozavott. Gyorsan fényvett a szobában. A beteg fölé hajolt, kinyitotta pengé a szájába lehelt. Határozottan

nyúlt a beteg nyakához. Beleszúrt. Ajkába harapott, s elfordította a kispengét. Néhány másodperc múlva apró, véres habos buborékok ölelgették a kispengét...

Dr. Kovács Antal orvosnak a gyors beavatkozással sikerült megmenteni egy katona életét.

Cum laude diplomája még egészen újkeletű, ő maga most tölti katonai szolgálatait.

A sikeresen végrehajtott gégemetszésért az orvost a honvédelmi miniszter a „Haza Szolgálatáért” érdemérem arany fokozatával tüntette ki.

Könyvek a fenyők alatt

Javában tart a karácsonyi könyvvásár

Nemcsak az ajándékboltokban meg az édességüzletekben kell mostanában kicsit többet várni, a könyvesboltok forgalma is igen megélnélt az ajándékozás szezonjában. Hiszen ezek azok a boltok, ahol kicsinek, nagyoknak egyformán lehet választani örömet a fenyőfa alá. Majd száz újdonság sorakozik a polcokon és a raktárakban, rendkívül gazdag műfaji és tartalmi változatossággal, másrészt a könyvek külseje is méltó az ajándék fogalmához.

A szépirodalmi könyvek hosszú sorából néhány kivételesen érdekes meglepetést hadd említsünk meg. Omár Khájám, a XI. századi perzsa költő négy sorosait a Helikon adta ki „Robaiját” címmel; Ady összes versei és összes prózai írásai teljes gyűjteményt jelentenek; a Szerelmes arany kalendáriuma és az Új Szerelmes kalendárium verseiről a címet sokat elárulnak; egy-kettőre sikerre vált Csusack könyve, a Hóhullám Berlinben; a klasszikusok közül Zola, Dosztojevskij, Tolsztoj, Dumas kerül sok karácsonyfa alá.

Vége ifjúsági olvasmányokból is van komoly választék. Cooper, Ngy Indián Könyve albumként,

együtt közli a híres író indíánregényeit; Kástner, Gárdonyi, Móricz, Verne és a maiak ifjúsági műveivel könyvtárnyi kötetből lehet választani. S ezekhez jön még a Fiúk évkönyve és a Lányok évkönyve.

Ma már olyan speciális művek beszerzése sem gond, mint a szakácskönyv. Hét fajtáját számolhattuk meg a Móra Ferenc könyvesbolt polcain. A kézimunkázó asszonyok kedvére pedig négy új horgolókönyv jelent meg. Sok művet a vevők máris elkaptak. Ehhez bizonyára az is hozzátartozik, hogy a Könyvterjesztő Vállalat boltjaiban „ajándékozásra készen” adják át a könyveket: szép, ízelés karácsonyi csomagolásban.

Monogramos fehérnemű nagyobb örömi!
Kézimunkát karácsonyra!
Méret szerinti huzat védi a bűtörőt!
Készül a Szegedi Háziipari Szövetkezet kézimunka-résztelében, Lenin krt. 36. Pontos, szolid és gyors kiszolgálás!
xK. 526